

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ
APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU
Consilier la Curtea de apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
STRADA JULES MICHELET No. 15

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893—17 Aug. 1931

Redacția și Administrația Revistei „DREPTUL” s'a mutat în Strada JULES MICHELET No. 15, fostă str. Dreaptă.

D. I. Perianu. — *Câteva propuneri în materie de transcripțiune.*

Alex. Velescu. — *Inoătmântul dreptului roman în facultățile noastre. — Cu prilejul morții lui St. Longinescu.*

Petre Ionescu Muscel. — *Anteproiect pentru modificarea unor dispozițiuni referitoare la instrucția penală.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. I. — Vânzare. — Predarea imobilului vândut. (Pulcheria Doiciu cu Petre Ganciu).*

Curtea de Apel din Iași S. II. — Femeia comerciantă. — Societate în comandită simplă. — Autorizația soțului. (Soc. Podgoria Cotnari cu Matilda Ghica-Deleni).

Tribunalul Ilfov S. Notariat. — Poprire. — Ordonanță în referență. — (Banca Munteniei cu Ion Mavrodin).

Jurisprudența străină. — Responsabilitate civilă. — Adnotație de D. Cotrutz.

Recenzie. — Cod de procedură adnotat. — Volumul I, de Const. Gr. Zotta.

Bibliografie.

Câte-va propuneri în materie de Transcripțiune¹⁾

Titlul comunicării mele anunțată încă de anul trecut exprimă prin el însuși un deziderat.

«Câteva propuneri în materie de transcripțiuni», adică câteva observațiuni, pe cari le-am făcut în practica mea de profesionist și pe cari le exprim, prin Dys., astfel ca cei chemați, să modifice sau să unifice Legislațiunea țării noastre, să țină, în marginele posibilității, seama și de aceste ale mele umile păreri.

¹⁾ Comunicare făcută de D-l D. I. Perianu, Avocat, Membru în Consiliul de Disciplină al Baroului Ilfov, la Congresul Avocaților din România, ținut la Iași, în ziua de 7 Septembrie 1931.

Anul trecut, când Ministrul respectiv, adică Ministrul de Justiție de atunci, nu anunțase ca sigură și imediată unificarea Legislațiunei în întreg cuprinsul țării românești, comunicarea mea avea poate o importanță mai mare ca anul acesta.

Azi, Domnul Ministru Hamangiu, a anunțat că la toamnă va veni cu siguranță cu legea de unificare, iar proiectul acestei legi, bine studiat și bine chibzuit, trecut și prin Consiliul Legislativ, primind și modificările, pe cari delegații Congresului le vor prezenta, va deveni legea cea mult așteptată de toată suflarea neamului nostru.

Iar noi, cari cunoaștem puterea de muncă și capacitatea Domnului Hamangiu, nu ne îndoim ca de astă dată va încorona opera sa, juridică, prin cea mai monumentală operă legislativă, de prevedere și armonie socială, de demnitate și apărare națională, în marginele principiului consacrat al dreptății absolute.

Cu toate acestea, chiar în această situație, subiectul meu este încă de actualitate, fiindcă ori care ar fi metoda de unificare, este imposibil să nu se țină seama de toate propunerile, pe cari diferiți observatori, le-au meditat până acum și le-au aranjat într'o formă adaptabilă noii legiuri, ce va veni.

Sunt diferite metode de unificare a unei Legislații și fiecare din țările, pe lângă cari s'au alipit diferite provincii, au întrebuințat diferite metode, mai mult sau mai puțin originale, dar în tot cazul, metode, cari să armonizeze rațiunea de drept, cu sentimentul de demnitate națională, atât al țării mame, cât și al provinciilor alipite.

Ori care ar fi metoda de unificare, este o imposibilitate de fapt, ca să se poată prevedea absolut toate modificările utile și necesare pentru toate provinciile.

Sau se va întrebuința metoda extinderii, sau se va întrebuința metoda mixtă, rezultatul e același.

Metoda extinderii generale, în materie de unificarea Legislațiunei, constă în aceea că, trebuie să primim neapărat una din situațiuni, lăsând la o parte orice considerațiune de amor propriu; sau găsim că, în general, Legislația noastră din

vechiul regat, dacă nu e în unele părți superioară celei din celelalte provincii, este în tot cazul mai ușor de pus în practică, fiindcă multe părți din această legislație, prin transformările din ultimul timp, au devenit mai adaptabile în toate colțurile țării, astfel că, în acest caz, vom introduce în toate provinciile Legislația din vechiul regat, fără nici o discuție; sau vom considera că Legislația din Ardeal, de pildă, sau din Bucovina, este superioară celei din vechiul regat, ori în tot cazul mai avansată, în care caz vom extinde în tot coprinsul țării aceasta Legislație.

Aceasta se numește metoda extinderii generale.

În urmă se introduc modificările utile și necesare, cari să armonizeze diferitele principii, se observă încet, încet imperfecțiunile, se constată încet, încet lacunele, astfel că, cu timpul, dacă nu ajungem la o Legislație comună perfectă, în tot cazul, ajungem la o Legislație mulțumitoare, rămânându-ne speranța retușurilor jurisprudenței și doctrinei și din când în când a modificărilor pe cale legislativă atunci când se simte nevoia absolută a acelor modificări.

O altă metodă de unificare întrebuițată și de alte popoare este așa numita metodă mixtă.

Această metodă constă în studiul comparației tuturor Legislațiilor din diferitele provincii.

Se studiază mai întâiu punctele comune.

Se studiază punctele, cari ar trebui să fie comune.

Se fac apoi extragerile acestor puncte.

Iar la urmă se fac modificările respective și într'o legislație și în alta, astfel că noua lege de unificare să cuprindă dispozițiuni comune din toate legiurile provinciilor și dispozițiuni armonizate, cari deși n'au fost până acum nici într'o parte a țării, cuprind totuși modificări cari pot fi aplicate în mod comun la toate provinciile.

Prin urmare după această metodă, legiuirea comună, care se aplică tuturor provinciilor, este o legiuire în aparență aproape nouă pentru toate provinciile și totuși este aceiași legiuire, pe care o avea provincia respectivă, însă cu modificările de perfecționare.

Această metodă este însă prea grea și durează prea mult.

Nu știu care va fi metoda Domnului Ministru al Justiției, dar ori care ar fi metoda, materia transcripțiilor va fi imperios cerută, atât prin importanța ei, cât și prin uzul ei de toate zilele.

În materie de transcripțiuni, în vechiul regat au fost atâtea lipsuri, și s'a simțit nevoia de atâtea modificări, încât acest studiu al transcripțiilor poate avea pretenția să aibe un loc deosebit în legea de unificare și în tot cazul poate servi, ca o mică indicație pentru legiuitorul unificării.

Anul trecut socoteam că opera de unificare va dură cel puțin zece ani, în care timp, trebuia printr'o lege specială, să se ia măsurile necesare,

pentru a corijă erorile, ce s'au observat până acum în materie de transcripțiuni.

Această lege specială o socoteam de mare utilitate, și împlinind un mare gol, în vechiul regat.

În tot cazul prin această lege înlăturam teama noastră de atunci.

Anul acesta însă, teama noastră este înlăturată prin apariția fericită și norocoasă, pentru toți, pe arena legislativă a D-lui Ministru Hamangiu, către care se îndreaptă toate speranțele noastre în această direcție.

Să examinăm pe rând fiecare din observațiunile noastre, pentru ca să vedem în ce constă importanța fiecăreia.

În Codul nostru civil din vechiul regat, transcripțiunile lipsesc cu totul, fiind trecute aproape necomplete în Codul de procedură civilă, în trei sau patru articole, începând cu art. 721 pr. civ.

La fiecare Tribunal de Județ (conform art. 721 pr. civ.) se țin câte patru registre: unul de transcrierea actelor de mutațiuni sau strămutarea proprietăților, un alt registru de inscripția privilegiilor și ipotecilor, un altul pentru transcrierea actelor de amanet și încă unul pentru transcrierea comandamentelor.

În conformitate cu art. 722 pr. civ. nu se transcriu însă decât următoarele acte: 1) actele de înstrăinare ale proprietăților sau a drepturilor reale, ce se pot ipoteca; 2) actele prin care se renunță la aceste drepturi; 3) actele prin cari se constituiesc o anticreză, o servitute, un drept de uzufruct, de uz sau de locuință; 4) actele prin cari se renunță la aceste drepturi; 5) transcripțiile asupra drepturilor reale; 6) ordonanțele de adjudecare; 7) sentințele de divorț rămase definitive în privința imobilelor destinate copiilor rezultați din căsătorie; 8) hotărârile în materie de expropriere pentru utilitate publică; 9) cesiunile de venituri pe mai mult de doi ani și 10) contractele de arendare sau închiriere pe mai mult de trei ani.

Afară de aceste zece cazuri, din care unele necomplete, nici o altă posibilitate de a mai transcrie alte drepturi, pentru a pune la adăpost salvagardarea atâtor interese periclitate, prin această lipsă de ocrotire a celor de bună credință față de cei de rea credință.

De altfel chiar în instituția Cadastrelor din celelalte provincii, încă se simte nevoie de a se introduce unele modificări similare transcripțiilor noastre, astfel că, fie într'un fel sau în altul, o modificare și o perfecționare este necesară.

Una din cele mai dese erori în cari cad achizitorii de imobile provine din faptul că la noi în genere acțiunile în revendicare nu se transcriu, astfel că deținătorul chemat în judecată, poate vinde imobilul revendicat unui terțiu, fără ca acest terțiu achizitor să poată constata intentarea acțiunii.

Să ilustrăm această situație cu un exemplu: Primus cumpără un imobil dela secundus, că-

ruia îi dă un contra înscris sub semnătură privată, în care se prevede că dintr'un motiv oarecare și care îi privesc numai pe ei, această vânzare nu este valabilă sau în cazul cel mai fericit, că această vânzare este în realitate o vânzare cu pact de recumpărare, fiind o metodă mai sigură pentru a garantă un împrumut.

La termenul împrumutului sau la termenul fixat prin contraînscris Secundus reclamă imobilul dela Primus. Primus de rea credință refuză restituirea imobilului sau refuză să îndeplinească unele obligațiuni luate prin contraînscris.

Secundus chiamă în judecată pe Primus cerând delăsarea imobilului său făcând acțiune în anularea actului de vânzare, pentru neîndeplinirea obligațiilor luate prin contraînscris.

Indată ce primește citațiunea Primus vinde imobilul lui Terțius, astfel că Secundus rămâne păcălit.

Dacă acțiunea lui Secundus în contra lui Primus s'ar fi transcris, Terțius obligat să cerceteze registrele ar fi găsit sarcina și n'ar mai fi cumpărat sau ar fi cumpărat pe riscul lui, iar în modul acesta Secundus ar fi fost ferit de această fraudă.

Un alt exemplu : cineva cumpără un imobil dela o parte din moștenitori, cari se dau drept singuri proprietari.

Mai târziu comoștenitorul și coproprietarul, care nu luase parte la vânzare revendică partea sa din imobil.

Cumpărătorul, cum primește citația de dare în judecată, vinde imediat unui Terțius de bună credință imobilul și neputând transmite mai multe drepturi decât avea și el, aduce pe Terțius cumpărător în situațiunea de a suferi revendicarea din partea coproprietarului, care nu-și vânduse partea sa.

Dacă acțiunea în revendicare s'ar transcrie această eroare s'ar înlătură cu toată ușurință.

Exemplele sunt variate, în care Terți achizitori, se văd păcăliți, vânzându-li-se imobile, asupra cărora grevează acțiuni în revendicare, însă ne-transcrise și imposibil de a fi descoperite.

Iată pentru ce este de mare utilitate, ca această acțiune în revendicare să fie transcrisă și această transcriere să incumbe reclamantului revandicant.

A fost o mare greșală, că nu s'a adoptat întregul sistem belgian al transcrierilor, atunci când s'a redactat Codul nostru civil, cu atât mai mult cu cât în Codul nostru s'a introdus tot Titlul Ipotecilor și Privilegiilor chiar din Codul belgian, astfel că legiuitorul dela 1864 nu are nici cel puțin scuza, că n'a știut acest lucru, fiindcă a adoptat ipotecile și privilegiile chiar din legiuirea belgiană, iar în această legiuire primul capitol din titlul ipotecilor este consacrat acestor transcrieri.

În adevăr iată ce se spune în articolul 3 din această legiuire referitor la transmiterea de drepturi reale.

Nici o cerere în judecată, care tinde la anularea

sau la revocarea drepturilor rezultate din acte supuse transcripțiunei, nu va fi primită de Tribunal decât după ce se va fi transcris pe marginea registrului de transcripțiuni respectiv.

Orice decizie dată în urma unei astfel de cereri va fi asemenea înscrisă în urma înscripțiunei ordonată prin paragraful precedent.

Și nici un titlu executor nu se poate eliberă mai înainte de a se verifică înscripția hotărârii date.

Aceste principii din Legislația belgiană trebuiesc introduse neapărat și în Legislația noastră, fie că rămânem la sistemul registrelor de notațiuni, fie că adoptăm sistemul cadastral.

Deși acțiunea în eșire din indivizie este în realitate tot un mod de revendicare, totuși pentru a numai da loc la nici un fel de discuție în privința calificării și caracterizării acțiunei de ieșire din indivizie, se poate introduce, ca un paragraf separat, și obligațiunea de transcriere a acțiunilor de ieșire din indiviziune.

În modul acesta corijăm cea mai gravă eroare, care a dăinuit de atâta vreme în materia transcripțiilor, eroare, care a dat naștere la atâtea procese păgubitoare pentru ambele părți și în special dezastruoase pentru cel căzut în eroare cu bună credință din cauza lipsei acestui mijloc legal de apărare a intereselor justițiabililor.

Un act asupra căreia este încă îndoială dacă poate sau nu să fie transcris, dar care trebuie să fie transcris, este testamentul, care conține dispozițiuni în privința imobilelor.

Până acum câțva timp la unele tribunale se refuză dela transcriere astfel de testamente, deoarece erau considerate, că nu intră în nici unul din cele zece cazuri prevăzute de art. 722 din pr. civ.

De multă vreme însă Tribunalul de Notariat Ilfov și încet, încet și celelalte Tribunale, au dispus transcrierea acestor testamente.

Când s'a modificat Procedura civilă, în 1900, se prevăzuse în proiect încă un aliniat în articolul 722 și anume se prevedea și transcrierea Jurnalilor de punere în posesie pe bază de legate.

În discuțiile însă, cari au urmat la Senat, după ce proiectul fusese adoptat de Cameră, s'a pus chestiunea testamentului în întregime și considerând testamentul ca translativ de proprietate, a considerat aliniatul votat de Cameră, ca inutil întrucât întreg testamentul se poate transcrie.

S'a suprimat deci ca inutil transcrierea Jurnalului de punere în posesie, rămânând ca indicație discuția din Cameră, că testamentele se pot transcrie.

Totuși și această chestie cu ocazia eventualelor modificări trebuie precizată pentru a numai da loc la nici un fel de discuție, așa cum s'a tranșat și controversa tranzacției coprinzând drepturi reale, dacă este translativă de proprietate sau dacă este declarativă de propeitate, hotărându-se transcrierea ei, indiferent de interpretarea, ce i s'ar da.

Tot cu ocazia discuției modificării procedurii

în 1900 s'a ridicat chestiunea, dacă trebuiesc transcrise cererile de revocare de donațiuni, pentru ca cel ce cumpără să știe, că proprietarul este supus unei eventuale revocațiuni a donațiunii și, în consecință, unei pierderi a proprietății cumpărate în baza unui astfel de act.

Domnul Disescu, fostul Ministru de Justiție de atunci, a arătat că chestiunea aceasta a fost de mult discutată în Franța și Belgia, dar unanimitatea doctrinei s'a pronunțat contra acestei idei.

Donațiunile, susține D-l Disescu, se revoacă în principiu prin hotărâri judecătorești, iar hotărârile judecătorești sunt declarative și nu translativ de proprietate, astfel că ele nu trebuiesc transcrise, fiindcă numai actele translativ de propeietate se transcriu.

În sfârșit, în urma discuțiunilor, s'a respins și această dispozițiune din modificarea Procedurii în materia transcriptiunilor.

Credem însă că, situațiunea este identică, iar chestiunea rămâne deschisă și sperăm că la viitoarea modificare a Legislațiunii, se poate introduce și obligațiunea transcrierii acțiunilor în revocare de donațiuni.

Desigur că și această modificiare, ca și toate celelalte, ce am enunțat până acum și voi mai enunța, se pot aplică cu acelaș folos atât în sistemul registrelor de transcriptiuni cât și în sistemul cadastral al Cărților Funduare.

Iar aplicațiunea consistă, în a se trece, la litera respectivă din registru de transcriptiuni, numele reclamantului din acțiune, iar în sistemul Cărților Funduare consistă în a se face mențiune la capitolul imobilului respectiv, despre acțiunea în anulare intentată.

O altă chestiune foarte importantă din punct de vedere al transcrierii este chestiunea relativă la porțiunea legală, din averea părinților divorțați în favoarea copiilor ieșiți din căsătorie.

În articolul 722 al. 7 pr. civ. se prevede numai cazul divorțului prin consimțământ mutual.

Mai există însă și divorțul pentru cauză determinată, neprevăzută în procedură, dar prevăzut în mod necomplet în art. 285 din Codul Civil modificat.

Prin acest articol 285 c. c. s'a creiat un beneficiu în favoarea copiilor, celor ce se despart, dispunându-se, ca o treime din averea soțului decrarat vinovat prin hotărârea de despărțenie pentru cauză determinată, să treacă copiilor ieșiți din această căsătorie.

Păstrarea acestor drepturi se face prin stranscrierea sentinței de divorț în registrele de mutațiuni ale Tribunalului, iar proprietatea trece tot din acest moment, astfel că în acest caz pot fi păcăliți copii, prin neglijarea transcrierii sentinței de divorț.

În lege se mai prevede o dispozițiune foarte curioasă și anumă că înstrănrările făcute în fraudă copiilor dela intentarea acțiunei până la transcrierea

hotărârei de divorț se pot anulă pentru fraudă sau pentru un concert de fraude, atât din partea soțului proprietar cât și din partea terțiului achizitor.

Cu alte cuvinte, un izvor nesecat de motive de acțiuni în anulare, de o parte și de alta, adică un izvor nesecat de procese dăunătoare, ca întotdeauna, pentru ambele părți.

Pentru a înlătură aceste erori ar trebui și în acest caz ca acțiunea de divorț să cuprindă precis descrierea tuturor imobilelor soțului pârît, iar această acțiune să se transcrie în registrul de mutațiuni ale Tribunalului respectiv, neputându-se da curs nici unei acțiuni de divorț, înainte de a se face dovada transcrierii ei, în registrele de mutațiuni ale Tribunalului, sau ale Tribunalelelor, imobilelor prevăzute în acțiune.

Tribunalul va interogă pe pârît dacă mai posedă și altă avere imobiliară, netrecută în acțiune, iar în caz de recunoaștere în instanță, Jurnalul Tribunalului se va transcrie în acelaș mod ca și acțiunea, nedându-se curs mai departe acțiunei de divorț, decât după ce se va face dovada acestei transcrieri.

Soțul, care ar ascunde proprietatea imobilelor sale, va fi pedepsit, ca pentru excrocherie.

În modul acesta s'ar evită deci un nou soi de fraude, înlăturându-se erori, în cari cad adeseori foarte mulți achizitori de bună credință.

Acestea sunt cele mai importante și imperioase modificări, cari trebuiesc aduse legilor noastre în materie de transcriptiuni.

Cu această ocaziune, vreau să mai relevez încă o observațiune, pe care am făcut-o, și care deși nu intră în materia transcriptiunilor, totuși are o mare legătură cu această materie.

Este vorba de eroarea, în cari cad de obicei cumpărătorii de imobile și împrumutătorii pe imobile, eroare provenită din cauza diferitelor schimbări de nume, pe cari și le fac părțile, din când în când, fără nici o formă legală și în special femeile, din cauza divorțurilor și a recăsătoriilor.

În această privință sunt două cazuri tipice.

Să luăm primul caz :

Vasile Gheorghe Ion, de pildă, este născut Ion, adică are numele de familie Ion.

După câțva timp și când crede el, că s'a mai innobilat prin îmbogățire își schimbă numele său în Vasile Gh. Ionescu sau și mai scurt în Vasile Georgescu. Aceste schimbări de nume se fac fără nici o formă legală, fiindcă adăogirea sufixei « escu » la numele proprii s'a făcut la noi mai întotdeauna cu o ușurință uimitoare și fără nici o formă legală. Vecinii se obișnuiesc încet, încet cu noul nume de Ionescu sau Georgescu și după câtă va vreme, nici chiar rudele sale mai apropiate nu-și mai aduc aminte de Vasile Gheorghe Ion.

Acum începe, dacă nu fraudă, în tot cazul o inducere în eroare, chiar cu bună credință, dar

care are consecințe grave în privința înstrăinărilor, făcute sub un nume sau celalt.

Inzestreață fata sub numele de Ion, nume pe care îl avea la început, când i se născuse primul copil.

După aceia uită de toată întinderea locului dat de zestre și mai târziu vinde o parte din acest loc, de asta dată sub numele de Georgescu, sau ipotecează chiar tot locul, pe care îl dăduse de zestre, dar de data aceasta ipotechează sub numele de Ionescu.

Nici prin gând nu le trece nouilor achizitori, să caute sarcinile imobilului, pe numele de Ion, nume uitat de mult și de cari noii vecini sau noii cunoscuți nu știuseră niciodată.

Eroarea s'a comis, și, după câțva timp încep procesele de revendicare, sau contestațiunile la urmărirea unei creanțe ipotecare, care grevează un teren cedat deja de mult, sub formă de dotă sau vânzare.

Să trecem acum și la al doilea caz tipic.

Femeea Elena Ionescu se căsătorește cu Georgescu și devine Elena Georgescu. Moare Georgescu și femeea rămâne tot Elena Georgescu. Se căsătorește cu Ștefănescu și pierde numele de Georgescu. Se divorțează de Ștefănescu și de aici iar încep încurcăturile în privința diveritelor nume, pe cari cu știința sau din neștiință le va purta și ceea ce e destul de grav încep încurcăturile în privința înstrăinărilor și grevărilor diferitelor imobile, în așa fel, încât ajungem la o imposibilitate de control, atâta vreme cât femeea nu vrea să fie de bună credință.

Pentru a feri de erori pe terții achizitori în ambele cazuri nu-i decât un singur remediu.

Oricare ar fi numele actual al bărbatului sau al femeii, care vinde sau care se obligă în actul de vânzare sau de ipotecă se va adăoga pe lângă numele ce poartă în acel moment și numele ce a purtat în actul său de naștere.

Iar în registrul de transcriere se va face mențiunea respectivă, trecându-se atât la litera alfabetică a numelui ce poartă în acel moment, cel ce vinde sau se obligă, cât și la litera alfabetică a numelui ce poartă în actul său de naștere.

Această observațiune ar putea fi luată asemenea în considerațiune, iar folosul real al acestei inovații ar fi tot așa de folositor ca și pentru cazurile precedente.

Desigur că mai sunt și alte constatări unele foarte importante, asupra lipsurilor în materie de transcripțiuni, pe cari însă spațiul și timpul ne silesc, să ne rezervăm desvoltarea lor, cu altă ocaziune, tot așa de priincioasă ca și cea de acum.

D. I. Perlanu
Avocat

Membru în Consiliul de Disciplină
al Baroului Ilfov.

Invățământul dreptului roman în facultățile noastre.

— Cu prilejul morții profesorului St. Longinescu —

— La ce servește un profesor de limba greacă?

— Pentru ca să scoată din elevi de limba greacă profesori de limba greacă.

FEUCHTERSLEBEN

Dietetica Sufletului.

Vechea luptă între tendința clasică și cea realistă a învățământului s'a dat în mod firesc și pe terenul științei dreptului.

În afară de imputarea (în bună parte întemeiată) adusă învățământului dreptului în facultățile noastre de a fi *pur teoretic*, fără a da deci nici o pregătire pentru viața practică celor cari, absolvindu-l, se gândesc a intra în magistratură sau barou și cari ieșind din facultate nu știu să redacteze o procură sau o acțiune cambială, — o luptă aprigă s'a dat în jurul utilității și — dacă o admitem — a modului de predare a dreptului roman.

Cu aceeași vehemență cu care, chiar în secolul ce a precedat fluxul sportiv actual, s'a cerut izgonirea din învățământul secundar a limbilor așă zise moarte, s'a pretins reducerea la expunerea câtorva noțiuni elementare a predării dreptului roman ca un capitol al unui curs de istoria dreptului completat cu succinte reamintiri și comparații cu prilejul studiului în dreptul civil a diferitelor sale instituțiuni.

Trebuie să constatăm cu deosebită mulțumire că «umanitățile» au rezistat. Ele continuă a fi în pregătirea culturii generale un îndreptar de gândire robustă, de expresiune clară și elegantă, de echilibru sufletească, precum, în învățământul superior, dreptul roman continuă a fi fundamentul oricărei solide pregătiri juridice.

Dacă deci față cu rezistența la asalturile unor vremuri de năvălitoare barbarie a operilor scrise pentru toate vremurile, putem privi cu liniște soarta clasicismului în învățământ, nu e mai puțin adevărat că modul de predare a fost înrăurit — în bine — de această îndelungată luptă.

Studiul literaturilor vechi nu mai este astăzi numai prilej de gramatică, el se face și în vedere unei serioase pregătiri sufletești de înțelegere a frumosului, a mentalității celor vechi în comparație și călăuzire a tendințelor vremii noastre.

Și tot astfel dreptul roman nu se mai poate predă numai ca o expunere istorică și dogmatică abstractă, ci ca o introducere călăuzitoare în dreptul nostru.

A arată cum s'a născut și a evoluat în dreptul quiritar noțiunea de drept și datorie, de proprietate, de moștenire, de creanță, este a arată și pentru vremea noastră cari sunt temelile acestor instituții.

A expune evoluția familiei, a dreptului de succesiune, a procedurii stricte și pretoriene, este a introduce pe cel ce se pregătește a fi jurist al vremii de azi în studiul ce întreprinde.

Dacă manualele sunt în mod obligatoriu țăr-murite la expunerea programatică a obiectului de studiu, cursul profesat pe o catedră însuflește această materie și o redă vie și atrăgătoare.

... Ne amintim de aceea cu evlavie de cursul de drept roman al regretatului nostru profesor St. Longinescu. Conștiincios și timid, cum sunt adevărații erudiți, profesorul Longinescu își făcea un scrupul de conștiință de a predă toată materia programatică a dreptului roman în doi ani de cursuri, nu de discursuri, cum o spune însuși în lecția sa introductivă. Dar ori de câteori se ivia prilejul, fără gesturi avântate, cu sobrietatea rigidă ce i-a caracterizat toată viața, romanistul căută să lege noțiunile vremii romane de obiceiul pământului, de pravilele și instituțiile noastre juridice pe cari în orele de răgaz se silea să le studieze în fecunde și desăvârșite monografii.

A fost desigur un precursor. Va fi desigur urmat. Și, în liniștea eternă coborâtă acum în sufletul ce nu a cunoscut odihna, îndrumătorul care-și iubiă elevii, care examinându-i sever dar drept, îi urmăria cu sfatul, cu îndemnul și ocrotirea lui chiar după ce părăsiseră facultatea și se revedea cu drag în mijlocul lor, ori de câteori eră chemat printre ei, va putea cugeta ca Tacit în prefața Analelor sale:

« Iar dacă în mulțimea atât de mare a scriitorilor, numele meu va fi întunecat, măreția și splendoarea acelora, va fi mângâierea mea ».

Alex. Velescu

Redacția și Administrația Revistei „Dreptul“ s'a mutat în Str. Jules Michelet No. 15, fost strada Dreaptă.

ANTE-PROECT¹⁾

PENTRU

Modificarea unor dispozițiuni referitoare la instrucția penală

elaborat de

PETRE IONESCUMUSCEL

Doctor în drept la Universitatea din Roma, Membru corespondent la «Giustizia Penale Italiana».

Expunere de motive

Justiția penală. Justiția penală, în toate timpurile, după însemnate prefaceri în societatea omenească a trecut prin acute greutăți. Legea organică, pe temeiul căruia funcționează Justiția Penală la noi, a ajuns neîndestulătoare. Nouilor stări sociale, nu-i mai corespunde și nevoia unei reforme penale, după războiul cel mare, s'a resimțit în toate satele.

Această nevoie, urmată și de nouile date ale științei penale, au pretins reformele recente, ce s'au văzut în Italia, Rusia, Cuba, etc.

În România, dat fiind că o complectă reformă a Justiției Penale, nu se poate realiza curând, din cauza neconfectionării proiectelor utile unificării în spiritul vremii, urmează a se ameliora actuala stare, prin reforme mai reduse, chiar sub formă de provizorat.

Justiția penală și instrucția penală. Există mare diferență între instrucția penală și judecata penală. Judecata penală, în Țara noastră, s'a făcut sub o impulsivitate de înaltă morală și temei juridico-științific.

În schimb, instrucția penală a trecut în România, ca și în alte state, cu o mai îndelungată tradiție juridică, prin crize accentuate.

Explicațiunea acestui lucru unii au găsit-o în marele progrese pe care le-a făcut știința penală propriu zis, progrese pe care nu în acelaș grad le-a făcut instrucția penală, spre a se vedea și aci mai multă obiectivitate, spre a se înlătura aprecierile subiective ale celui însărcinat cu ancheta.

Așa fiind, în realitatea zilnică, din Palatul de Justiție, se observă o dezarmonie, cu consecințe grave, între judecata penală și instrucția penală.

Reforma de față. Reforma de față vine anticipat reformei codului penal și codului de procedura penală. Ideal ar fi fost ca, dispozițiunile din această lege să fie cuprinse în nouile coduri penale, dar cum ele vor mai întârziă, a fost nevoie să se îndrepte urgent unele lacune, printr'o lege ale cărei dispozițiuni vor trece în viitoarele coduri penale.

Inovările mai importante venite prin prezenta reformă sunt:

a) Mandatul de arestare, pe viitor nu se va mai emite de către Judecătorul de Instrucție;

1) Prezentat Ministerului de Justiție.

b) Procurorul, pe viitor va fi obligat a motivă și înscris susținerile sale orale ;

c) Camera de punere dub acuzare, va avea un rol mai restrâns ; nu mai e ea în cădere a-și da părerea, dacă întemeiat sau nu, s'a făcut arestarea ;

d) Ca, o consecință a marelor progrese făcute în știința penală pozitivă, membrilor parchetului li se pretind studii speciale, fără de cari nu va putea fi numit cineva procuror sau judecător de instrucție ;

e) Se dă dreptul avocaților, cari efectiv au profesat 10 ani avocatura, să fie numiți procurori sau judecători de Instrucție ;

f) Secretul instrucției va fi mai asigurat, căci funcționarul judecătoresc, care direct sau indirect, a dat informațiuni, în afară de cadrul fixat de lege, va fi pedepsit cu distituirea și răspunzător civilmente, față de partea lezată.

Principiile care stau la baza prezentei reforme, sunt acelea care subzistă, la baza științei penale moderne și umanității.

Statisticile arată că :

a) 90% din cazurile penale mai importante, cari au atras atențiunea întregii opinii publice, cazuri instruite de parchetele noastre, cari au făcut arestări și au supus la disprețul public pe învinuiți, judecata penală a pronunțat achitarea ;

b) 98% din procesele mari penale, durează între 3—10 ani.

Prin această reformă, luându-se dreptul pe care îl avea judecătorul de instrucție, în a aresta în condițiunile știute, se va realiza :

I. Evitarea arestărilor premature ;

II. Ne punerea în funcțiune a acțiunii publice, pentru orice prezumții de penalitate, datorită cărorora iau naștere procese ce duc la achitare, dar cari durează ani și cer cheltueli pentru Stat și cari răpesc din timpul magistraților, timp ce cu folos l-ar fiolosii pentru studierea și accelerarea realelor procese penale.

Căci, dacă e mai eficace o cât mai urgentă soluționare, a orice fel de proces, apoi în procesele penale o urgentă soluționare aduce pe lângă pedepsirea sau achitarea vinovatului, o morală publică, de natură a preveni noi fapte penale.

Mandatul de arestare. Libertatea individuală garantată de evoluția societății omenești și de legi, impune ca, arestarea unei persoane să fie făcută după o examinare mai atentă și nu numai o singură persoană să judece nevoia de a dispune arestarea.

Judecătorul de instrucție, care singur putea hotărî arestarea, căci parchetul prin concluziunile lui care ori se opunea, (cazuri de 4%), poate face erori.

Mai ales când judecătorul de instrucție e tânăr și fără o cultură juridică superioară, face să exalte liberul arbitru și ambițiunea ca, el să fie cunoscut prin actele ce le săvârșește, ca socotit de opinia publică într'un post, mai înalt decât al magistratului.

Ca, o firească consecință a acestui fenomen,

mai urmă o emulație între judecătorii de instrucție și procurori, cari mai de cari să anchete reclamațiunile penale, cu un caracter de senzație publică. Din statistica noastră se constată însă că nu toți procurori și judecătorii de instrucție, procedau la fel.

Dintr'o 100 judecători de instrucție și procurori, în etate până la 36 ani, 95% comiteau erori isbitoare. Din judecătorii de instrucție și procurori, mai în etate și mai puțin cunoscuți opiniei publice, dar bine cunoscuți în lumea juridică, nu mai 6% puteau comite erori regretabile. Se poate reține dar :

a) Judecătorii de instrucție și procurori, cu etatea până la 36 ani și deși cunoscuți opiniei publice, dar nerecunoscuți în lumea juridică, numai 5% sunt apți pentru postul ce-l ocupă ;

b) Pe când cei mai maturi și o cultură juridică, sunt apți pentru posturile ce le ocupă, în proporție de 96%.

În special, judecătorul de instrucție, s'a crezut că, ar putea sta, față de indiciile statisticilor de mai sus, sub influența din afară. De altfel, în opinia publică există și un curent, care alimentează credința că, judecătorul de instrucție este și un obiect politic.

Acest curent nu există și în cece privește pe magistrați, cari au dat dovadă de cultură juridică ; echitate, înaltă moralitate, cum de altfel ne sunt cunoscuți și o parte dintre judecătorii de instrucție și procurori.

Spre a se da posibilitatea ca, prestigiul instrucției penale să fie mai ridicat, iar elementul obiectiv să predomine și să iradieze și în faza de instrucțiune prezenta reformă dă dreptul ca, numai Tribunalul să emită mandat, cu drept de apel, (nu opozițiune), la Curtea de Apel.

Judecătorul de Instrucție va avea aceleași atribuțiuni în afară de emiterea mandatului de arestare.

Totuși el în cazuri grave, va putea, nu aresta, ci cere ca, în arestul poliției și nu la penitenciar, să fie reținut sub supraveghere învinuitul, până ce Tribunalul va judeca cererea judecătorului de instrucție, spre a aresta pe învinuit.

În felul acesta, libertatea individuală va fi și în practică garantată, iar arestările eronate se vor evita. Se va sădi, prin noua reformă, o nouă convingere, despre justiția penală în genere, pe care toți pot pretinde, a fi cece cere echitatea și progresul unei societăți.

Secretul Instrucțiunii. Secretul instrucțiunii, în materie penală este necesar, dar sub alte criterii. Nu secretul, care să lipsească de apărare pe învinuit, se pretinde în primul rând unei instrucțiuni penale. Secretul acesta urmează a avea un alt caracter : adunarea probelor și fiindcă nu se cunoaște hotărîrea judecăței, să nu-l descrediteze pe învinuit, diversele comentarii.

Apoi comentariile unui fapt ce se instruește pot fi și pildă rea în opinia publică, cari fiind dornică

de senzație, se va inspira în rău adesea, dela făptuitorii cari sunt instruiți. Că-i așa, o dovedește și buna măsură, când însăși instanțele de judecată, cari au desbaterile publice, declară ședințe secrete, în procesele de senzație.

Prin urmare, secretul în instrucția penală, trebuie să fie înțeles sub aspectele de mai sus, iar nu pe de o parte a ține secret, actele contra învinutului, iar pe de altă parte anchetatorul, direct ori indirect, să lanseze faptul. Din contră membrii parchetului au obligațiunea de a lua măsuri pentru păstrarea secretului, în înțelesul de mai sus, sancțiunea mergând până la distituire.

Numirea avocaților. Dreptul ce prin această reformă se dă avocaților cu cel puțin 10 ani de avocatură, exercitați în mod efectiv, e un produs :

a) Al adevărului că, un avocat cu vechimea de 10 ani, poate oricând împlini în mod satisfăcător rolul de Judecător de instrucție sau procuror ;

b) Al necesității ca, juriștii ce au peste 35 de ani să intre ca membrii ai parchetului.

Numirea avocaților se va face conform dispozițiilor pentru numirea magistraților. Lor li se vor socoti ca vechime 10 ani, chiar dacă au exercitat profesiunea de avocat, chiar mai mult de 10 ani. Nu li se vor socoti vechimea de 10 ani la quantumul pensiei, când vor ieși din magistratură, deoarece nu li s'au făcut reținerile pentru pensie, pe intervalul de 10 ani.

Concluzii. Reforma de față, cu toate neajunsurile inerente unei reforme, aduce o ameliorare în justiția penală de la noi. Prin ea se ridică prestigiul, întrucât va știrbit, al instrucției penale, care o este o anexă a judecării penale, iar nu cum din eroare se făcea confuzia, că judecata penală este o anexă a instrucției penale.

Încât, legea de față, oricât de redusă e în economia ei, are un rol mare de împlinit.

Căci prin ea, se garantează libertatea individuală, prevenirea și reprimarea faptelor penale, selecționarea membrilor parchetului și impunerea elementelor juridice și obiective în instrucția penală.

AN TE - P R O I E C T

pentru

MODIFICAREA UNOR DISPOZIȚIUNI REFERITOARE LA INSTRUCȚIA PENALĂ

Art. 1. — Dispozițiunile în vigoare, privitoare la instrucția și judecata penală, rămân aceleași, cu excepțiunile arătate prin prezenta lege.

Art. 2. — Procurorul de ședință este obligat a motiva și înscris concluziunile puse oral.

Art. 3. — Procurorul și judecătorul de instrucție, pe viitor vor trebui să îndeplinească, pe lângă condițiunile cerute prin legea de organizare judecătorească și aceia de a avea absolvit un Institut de Criminologie sau să aibă studii penale publicate,

socotite ca meritorii, de către comisiunea de înaintări și numiri.

Art. 4. — Magistratul cu o vechime de 10 ani, e scutit de a mai avea absolvit un Institut de Criminologie, sau studii penale publicate.

Mandatul de arestare

Art. 5. — Mandatul de arestare, pe viitor va fi emis de către Tribunal în felul următor :

a) Judecătorul de instrucție, în cazuri grave, va putea emite mandat de aducere ;

b) Dacă în ziua aducerii învinutului, după cercetările pe cari le face, socotește necesar arestarea celui în cauză, va cere Tribunalului a emite mandat de arestare.

Art. 6. — Până la examinarea cererei judecătorului de instrucție, de către Tribunal, învinutul va fi reținut în arestul poliției și în nici un caz el nu va fi trimis în arestul penitenciarului.

Art. 7. — Tribunalul în cel mult 48 ore, dela sesizare, va examina, în Camera de Consiliu, cererea judecătorului de instrucție.

Art. 8. — Apelul contra încheierii Tribunalului, se va judeca în cel mult 7 zile, de către Curtea de Apel, învinutul putând fi reprezentant printr'un împuternicit al său, ce are dreptul să pună și concluzii.

Art. 9. — În cursul apelului, învinutul va fi reținut tot în arestul poliției, dacă fapta pentru care-i instruit nu se pedepsește cu cel puțin un an închisoare.

Contrariu, învinutul în cursul apelului, va fi ținut în arestul penitenciarului.

Secretul instrucțiunii

Art. 10. — În cursul instrucțiunii vre-unui fapt penal, se va păstra cel mai strict secret.

Art. 11. — Procurorul sau judecătorul de instrucție și orice funcționar judecătorec, care ar da informațiuni neoficiale, asupra instrucțiunii vre-unui fapt penal, se va pedepsi.

Art. 12. — Dacă în presă au apărut amănunte referitoare la cazul instruit, procurorul sau judecătorul de instrucție, e obligat a da un comunicat, prin care să arate că instrucția e neterminată și-i prematur a se pune anticpat fapte în sarcina învinutului.

Art. 13. — Refuzul procurorului sau judecătorului de instrucție, de a da un astfel de comunicat, din oficiu sau sesizat de către partea în cauză, va atrage destituirea celui care instruește cazul.

Art. 14. — Judecătorul de instrucție sau procurorul, care s'a dovedit că, a lucrat abuziv și cu rea credință, va fi răspunzător nu numai față de organele judecătorești titulare, dar și civilmente, față de partea lezată.

Art. 15. — Abaterile se vor judeca de către organele fixate prin lege, printru judecarea magistra-

ților și judecarea funcționarilor judecătorești inferiori.

Dispozițiuni tranzitorii

Art. 16. — Cei cari au exercitat în mod efectiv, cel puțin 10 ani, profesiunea de avocați, pot fi numiți deadreptul judecători de instrucții sau procurori.

Art. 17. — Cei numiți pe temeiul art. precedent, va trebui ca în termen de un an dela numire, să publice un studiu de drept penal, pe care Comisiunea de numiri și înaintări să-l găsească meritoriu.

Acestora li se vor socoti o vechime de 10 ani. Această vechime li se va socoti la avansări, etc., dar nu și la quantumul pensiei, deoarece lor le lipsesc reținerile respective pe durata de 10 ani.

Art. 18. — Președintele de Tribunal este obligat a primi oral și înscris reclamațiunile eventuale contra membrilor și funcționarilor parchetului, de pe lângă Tribunalul respectiv.

În termen de 3 zile, președintele de Tribunal, va înainta Ministerului reclamațiunea.

Ministerul va ordona de urgență anchetă.

Art. 19. — În toate cazurile Ministerul va ordona anchetă iar dacă se va constata că, reclamațiunea a fost făcută cu rea credință, cel care a făcut-o, va fi obligat a plăti spesele anchetei. Această sumă se va urmări, ca și amenzile judecătorești.

Art. 20. — Prezenta lege se va pune în vigoare, după 60 zile dela promulgare.

Art. 21. — Toată dispozițiunile contrare prezentei legi sunt și rămân abrogate.

Petre Ionescu-Muscel

Doctor în Drept dela Universitatea din Roma
Membrii corespondent la «Giustizia Penale Italiana».

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 17 Februarie 1931

Președinția D-lui Sever Tipei, consilier

Pulcheria Doiciu cu Petre Ganciu

VÂNZAREA. — PREDAREA IMOBILULUI VÂNDUT. — TERȚ. — POSESOR. — ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE. — ART. 133 CODUL CIVIL.

Vânzătorul nu poate fi exonerat de obligațiunea predării imobilului vândut, deci a remiterii lui materiale, decât atunci când ar face dovada unei imposibilități absolute de a îndeplini atare obligațiune.

Astfel faptul că în momentul intentării acțiunii de către cumpărător pentru predare, imobilul nu se mai afla în posesia vânzătorului, ci eră transmis de acesta unui terț, nu constituie un impediment

pentru darea unei hotărâri care să oblige totuși pe vânzător la predarea imobilului, căci nu se poate spune prin anticipațiune că predarea este imposibilă, această imposibilitate având a fi cercetată numai de instanța de executare a hotărârii de predare.

No. 217. — Admis recursul făcut de către Pulcheria Doiciu în contra deciziunii cu No. 628 din 13 Noembrie 1929 a Curții de Apel din București S. I-a în proces cu Petre Ganciu.

Curtea deliberând,

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că defunctul Anton Doiciu, autorul recurenței, Pulcheria Doiciu, a intentat acțiune contra intimatului Petre Ganciu, pentru a fi obligat să-i predea terenul pe care i l-a vândut prin chitanța din 16 Mai 1912, netranscrisă.

Că acțiunea a fost admisă de Tribunalul Ilfov Secția I-a civ. cor. prin sentința No. 9975/923, fiind obligat intimatul să predea recurenței terenul vândut; dar în apel Curtea de București a respins-o prin deciziunea atacată, motivând că în fapt este necontestat că la data intentării acțiunii terenul vândut nu se mai află în posesiunea intimatului-vânzător, ci eră înstrăinat de acesta unui terț, care și-a conservat opozabilitatea transmisiunii prin transcriere; că în atare situațiune predarea terenului a devenit imposibilă prin faptul intimatului, care rămâne răspunzător pentru daunele cauzate recurenței, dar nu poate fi obligat să predea terenul ce a ieșit din patrimoniul său; că lucrul acesta nu este posibil cu atât mai mult cu cât terțiul achizitor nefiind introdus în cauză spre a i se putea face opozabilă hotărârea de predare, recurenta nu poate să pretindă dreptul de predare, opozabil terțiului, fără să articuleze contradictor cu acesta vreo cauză de nulitatea vânzării; că întrucât recurenta nici nu a făcut asemenea afirmațiune și a restrâns acțiunea numai la predarea terenului, este în interesul prestigiului Justiției de a refuza o condamnățiune al cărui obiect să nu poată fi executat.

Văzând motivele de casare:

«Eroare grosieră de fapt, exces de putere, violarea art. 1313 cod. civ., omisiune esențială».

Considerând că din contractul de vânzare în discuție, prin care intimatul a transmis autorului recurenței proprietatea te enului în litigiu — contract pe care Curtea de fond îl consideră dovedit — rezultă obligațiunea pentru intimat, ca vânzător, conform art. 1313 c. civ., să predea acel teren cumpărătorului, reprezentat actualmente prin recurentă, iar în caz de refuz, dreptul pentru cumpărător să apeleze la Justiție pentru executarea acelei obligațiuni;

Că în atare situațiune autorul recurenței a fost în drept să ceară prin acțiune obligarea intimatului la predarea terenului, deci executarea vânzării;

Considerând că procesul fiind angajat exclusiv între contractanții vânzării, intimatul numai atunci ar putea fi exonerat de obligațiunea predării terenului vândut, deci a remiterii lui materiale, când ar face dovada unei imposibilități absolute de a îndeplini atare obligațiune;

Că faptul, însă că, în momentul intentării acțiunii de către autorul recurenței, terenul nu se mai află în posesiunea intimatului-vânzător, ci eră transcris de acesta unui terț, care și-a transmis titlul achizitor, acest fapt — care rămâne definitiv stabilit întrucât recurenta nu l-a contestat în fața

Curții de fond și astfel obiecțiunea de eroare gravă din motivele de casare este neîntemeiată — nu constituie un impediment pentru darea unei hotărâri care să oblige totuși pe intimat la predarea terenului căci nu se poate spune prin anticipațiune că predarea este imposibilă,

Că imposibilitatea predării are a fi cercetată numai de instanța de executare a hotărârii de predare și depinde, pe de o parte, de faptul dacă terenul se va afla sau nu în posesiunea intimatului în momentul executării, iar, de altă parte, în cazul când în acest moment terenul se va afla în posesiunea terțiului achizitor, depinde de valabilitatea titlului de transmisiune al acestuia și opozabilitatea lui față de recurentă, chestiuni care nu pot fi discutate decât cu ocaziunea executării contradictor cu terțiul, iar nu în procesul de față, în care discuțiunea este limitată la stabilirea efectelor vânzării dintre părțile contractante, fără participarea terțiului achizitor ;

Că în atare situațiune recurenta are legitimul interes de a obține o hotărâre care să oblige pe intimat la predare, deoarece e posibil ca, cu ocaziunea executării, transmisiunea către terț să nu constituie impediment la predare, fie fiindcă, fiind reală și valabilă, intimatul, în scopul de a îndeplini o obligațiune luată, s'ar afla atunci în posesiunea terenului prin răscumpărarea lui dela terț, fie fiindcă recurenta ar dovedi, contradictor cu terțiul, nevalabilitatea transmisiunii către acesta, ca fiind simulată sau afectată de anumite cauze de nulitate ori rezoluțiune, sau neopozabilitatea ei, ca fiind vicioasă formalitatea transcrierii ;

Că a considera, însă, imposibilă predarea în mod anticipat și a refuza recurentei beneficiul hotărârii care să oblige pe intimat la aceasta — precum greșit a decis Curtea de fond — înseamnă a stabili implicit că este valabilă și opozabilă recurentei transmisiunea către terț, chestiune care, precum s'a arătat, nu face obiectul procesului de față ;

Că împrejurarea, că terțiul n'a fost introdus în proces, nu constituie o culpă pentru cumpărător și nu poate să atragă decăderea acestuia, respectiv a recurentei, din dreptul de a obține obligațiunea intimatului la predare deoarece cumpărătorul a avut dreptul după lege să sesizeze instanța așa cum a voit, adică numai cu intimatul, el fiind stăpânul acțiunii sale ;

Că, dealtă parte, prestigiul Justiției nu este atins prin darea unei hotărâri care să impună intimatului obligațiunea de predare fiindcă nu se poate și prin anticipațiune, cum s'a arătat, dacă executarea acelei obligațiuni va fi sau nu posibilă în fapt ; că dimpotrivă datoria Justiției este să pună la îndemână îndrituiților orice mijloc legal pentru realizarea drepturilor lor, cum este în speță hotărârea pentru obligarea intimatului la predarea terenului vândut autorului recurentei ;

Că, dar, pentru toate considerațiunile arătate, Curtea de fond a comis exces de putere și violat art. 1313 c. civ. — precum cu drept cuvânt se susține prin motivele de casare — când a refuzat să dea o deciziune prin care să oblige pe intimat să predea recurentei terenul vândut autorului acesteia, deciziune care după lege este admisibilă ; astfel că din acest punct de vedere motivele de casare sunt întemeiate și recursul cată să fie admis cu cheltueli, care se fixează prin apreciere, la 3.000 lei.

Pentru aceste motive casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. II-a.

Audiența de la 1 Mai 1931.

Președinția D-lui C. Scripcă, consilier.

Soc. «Podgoria Cotnari» cu Matilda Ghica-Deleni.

FEMEA COMERCIANTĂ. — INTRAREA EI ÎNTR'O SOCIETATE COMERCIALĂ CU RĂSPUNDERE NELIMITATĂ. — AUTORIZAȚIA SPECIALĂ A SOȚULUI, — DACĂ TREBUE SĂ FIE EXPRESĂ, — DOVADA CU MARTORI ȘI PREZUMȚIUNI. — ADMISIBILITATEA. — ART. 199 COD. CIVIL. — ART. 15 COD. COMERCIAL.

Pentru cazul când femea comerciantă voește a intra într'o societate comercială în care și-ar lua o răspundere nelimitată, legea cerând numai ca autorizație soțului în acest scop să fie specială, iar nu și expresă, urmează că această autorizație poate fi și tacită și deci prin aplicația alin. 1 de sub art. 15 cod. com. proba cu martori și prezumțiile sunt admisibile pentru dovada existenței ei.

Journal No. 1608. — Admisă dovada cu martori cerută de către Societatea în comandită simplă «Podgoria Cotnari» în proces cu Matilda Ghica-Deleni.

Curtea,

Asupra probei cu martori cerută de Societatea în comandită simplă „Podgoria Cotnari“, pentru a stabili unele fapte materiale, din care ar rezulta autorizația tacită acordată de Al. Ghica-Deleni soției sale, de a intra, ca comandată, adică asociată cu răspundere nelimitată, în Societatea „Podgoria Cotnari“ și, în subsidiar, a dovedi și calitatea de comerciantă a soției în momentul contractării ;

Având în vedere că faptele pe cari numita Societate voește a le dovedi, sunt: prezența soțului alături de soție la prima convocare a asociaților, când soțul a aprobat prin aplauze diferitele hotărâri, ce s'au luat atunci, și depunerea de către soț a unui rest din miza socială datorată de soție ;

Având în vedere că, potrivit art. 199 cod. civil și principiilor privitoare la capacitatea femeii măritate, aceasta nu poate face niciun act al vieții sale juridice, fără o autorizație specială din partea soțului său ; că textul sus citat îngăduie și o autorizație tacită, manifestată însă numai într'un singur mod : concursul soțului la facerea actului ;

Considerând însă că, codul de comerț, în articolul 15 aliniatul I, prin derogare dela principiile codului civil, ținând seamă de interesele comerțului, îngăduie ca consimțământul acordat femeii pentru a face comerț, adică a deveni comerciantă, să fie și general, iar consimțământul tacit să poată fi dedus de orice împrejurări, apte a determina convingerea judecătorilor, admitând chiar și un consimțământ prezumat, în cazul când comerțul femeii este public și notoriu și soțul nu l-a prohibit printr'o declarație expresă publicată în forma prevăzută de art. 10 paragr. 2 cod com. ;

Considerând că același articol 15, în alin. 5 hotărăște că acest consimțământ general de a face comerț nu este suficient, pentrucă femeea comerciantă să poată intra într'o societate comercială, în care și-ar lua o răspundere nelimitată, și că, în această ipoteză, ea are nevoie de o autorizație specială ;

Considerând că, întrucât legea cere ca autorizația soțului în scopul sus menționat să fie numai specială, iar nu și expresă, urmează că ea poate, ca orice autorizație, să fie și tacită, — și fiindcă ne aflăm în materie de comerț, prin aplicația alin. I. din art. 15 codul comercial, autorizația tacită poate fi dedusă din orice prezumțiuni;

Considerând că aceste dispozițiuni se aplică, bine înțeles, numai femeii comerciante; că dacă însă femeia nu este comerciantă, principiile din codul civil își reiau aplicațiunea, și atunci numai participarea soțului la act poate constitui un consimțământ tacit valabil;

Considerând, prin urmare, că în speță fiind vorba a se dovedi autorizația tacită a soțului, implicată în alte fapte decât concursul acestuia la act, este necesar ca pe lângă dovada acestor fapte, să se facă și dovada calității de comerciantă a soției, la epoca intrării ei în asociație;

Că așa fiind, urmează a se admite atât dovada principală, cât și cea subsidiară, cum și contradovadă [cu martori apelantei-reclamante Matilda Ghica-Deleni.

Semnați: *C. Scripcă, H. Grigoriu, E. P. Stănescu.*

TRIBUNALUL ILFOV S. NOTARIAT

Audiența din 5 Septembrie 1931

Președinte d-l Hariton Udrea, judecător

Banca Munteniei cu Ion Mavrodin

POPRIRE, — ORDONANȚĂ ÎN REFERE, — DACĂ SE POATE ÎNFIINȚA O POPRIRE PE BAZA EI. — SOLUȚIE NEGATIVĂ.

Cererile în référé neputând ajunge la hotărâri definitive, pe baza lor nu se pot cere înființări de popriri, rezultând din art. 455 pr. civ. că o cerere de poprire nu se poate înființa decât pe baza unei acțiuni ce ajunge la o hotărâre definitivă.

No. 483. — Admis contestația făcută de Banca Muntenia în proces cu Ion Mavrodin.

Tribunalul,

Asupra contestației făcută de Banca Muntenia din București prin reprezentanții ei legali, contra ordonanței de poprire a acestei secțiuni No. 15287/931;

Având în vedere că contestatoarea a susținut contestația sa bazându-se pe trei motive: 1) că ordonanța de poprire fiind dată de d-l jude-supleant al acestei secțiuni, ea nu este valabilă, fiindcă supleantul unui Tribunal nu poate să dea asemenea ordonanțe; 2) ordonanța de poprire s'a dat pe baza unei ordonanțe de référé, prin care s'a scos cererea de pe rol; or pe baza unei asemenea cereri nu se poate înființa o poprire; și 3) nu se mai putea face poprire asupra sumei poprite, fiindcă ea fusese cedată contestatoarei anterior înființării poprirei;

Având în vedere că dintre motivele contestației reținându-se motivul al doilea, — în fapt se constată că intimatul Ion C. Mavrodin a cerut înființarea popriri pe baza ordonanței No. 1087 din 16 Mai 1923 a Tribunalului Ilfov s. I com.; că din cuprinsul acestei ordonanțe se constată că Banca de Credit Comercial a cerut ca pe cale de ordonanță presidențială să se oblige fostul lichidator al acestei bănci, — intimatul din contestația de față Ion Mavrodin, — să-i predea acesteia întreg portofoliu ce i-a fost încredințat, precum și toate scriptele și actele ce aparțin Băncii; că în fața d-lui president al sec. I comerț pe ziua de 16 Mai 1929 s'a prezentat Banca de Credit comercial cum și intimatul Ion C. Mavrodin; că acesta a declarat că este gata să-i predea Băncii de Credit portofoliu și actele, dacă Banca îi recunoaște onorariul; că Banca i-a recunoscut onorariul de 500.000 lei, din care s'a scăzut 38.000 lei încasați, arătând că-i va plăti în termen de un an; că în urma acestor declarații d-l Președinte al sec. I com. prin ordonanța No. 1087 din 16 Mai 1922, luând act de declarația părților, a scos pricina de pe rol;

Considerând că după art. 455 pr. civ., o poprire se poate înființa sau pe baza de titluri executorii, sau în cazul când creditorul nu are un titlu executoriu, poprirea nu se poate înființa decât dacă odată cu cererea de înființare, creditorul introduce și acțiune în justiție contra debitorului său; că în acest caz al popriri înființate fără titlu executoriu, ea nu se poate valida decât după ce reclamantul va fi obținut o hotărâre definitivă; că acestea fiind cazurile când se pot cere înființări de popriri, urmează să examinăm dacă o poprire se poate înființa pe baza unei cereri în référé;

Considerând că o cerere în référé este deosebită de acțiunile ordinare în justiție; că cererea în référé urmărește obținerea unei măsuri urgente și provizorii, pentru păstrarea unui drept periclitat, fără caracter de autoritate de lucru judecat față de o acțiune obișnuită în justiție, pe când acțiunea obișnuită în justiție urmărește stabilirea definitivă a dreptului dedus în justiție;

Considerând că acțiunile, pe baza cărora se poate face o cerere de poprire, sunt acelea ce ajung la hotărâri definitive; că acest lucru îl arată ultimul alineat al art. 455 pr. civ., care spune că validarea popriri nu se poate face, decât după ce reclamantul a obținut o hotărâre definitivă; că s'a văzut că o cerere în référé nu poate să ajungă la o hotărâre definitivă; o asemenea cerere deci nu poate să fie considerată o acțiune, pe baza căreia să se poată cere înființarea unei popriri;

Având în vedere că în speța de față cererea de poprire a intimatului Ion C. Mavrodin nebazându-se pe un titlu executoriu, cum nici pe o acțiune în justiție, după cum s'a arătat mai sus, ea nu putea să fie admisă; că în cazul acesta contestația se găsește fondată și fiind inutil să se mai discute celelalte motive ale contestații, ea urmează a fi admisă;

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător Hariton Udrea, admite contestația.

Semnaț: *Hariton Udrea, Scarla Costinescu.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

RESPONSABILITATE CIVILĂ. Presumpțiune de culpă. Relație directă între fapt și daună: lipsa ei. Navigațiune fluvială. Daună unui cablu electric scufundat. Loc de ancorat. Derapagiu. Culpă societății electrice.

Responsabilitatea autorului unui accident, fie că este fondată pe regulile art. 1382 cod. civ. (art. 998 cod. rom.) sau pe acelea a art. 1384 (art. 1000 cod. rom.) presupune totdeauna existența unei legături directe dela cauză la efect între faptul invocat și dauna suferită.

În consecință, atunci când cablul electric al unei societăți de distribuție a energiei electrice, scufundat în fundul unui fluviu navigabil, a fost daunat de ancora care a derapat a unui vapor constrâns de a ancora, căpitanul este cu drept cuvânt exonerat de orice răspundere prin decizia care constată că acest accident nu s'ar fi putut produce dacă societatea n'ar fi călcat obligațiunea regulamentului de autorizare, care îi impunea așezarea cablului în fundul unei tranșee de 2 metri cel puțin de adâncime. În orice caz chiar admitând în sarcina căpitanului prezumpția de culpă a art. 1384 cod. civ. (art. 1000 cod. rom.) această prezumpție se găsește nimicită prin proba culpei în sarcina, culpă care a fost singură cauza directă, reală și eficientă a accidentului.

CASS. CH. REQ. 29 octombrie 1929, *Gaz. du Palais* 4 décembre 1929, *Récueil des Sommaires de la Jur. Française*, 1929 février No. 2, pag. 243).

NOTĂ. — În același sens Înalta Curte de Casație Franceză, Camera Civilă a decis că atunci, când se constată de către instanța de fond că un automobil a trecut peste corpul unui individ întins în mijlocul șoselei, fără să se fi stabilit că mașina însăși l-a răsturnat, că rănile pe cari le prezenta poate să fi fost cauzate dintr-o cădere de pe cal anterioară și că în nici un caz este imposibil de a imputa conducătorului automobilului rănile cari au determinat moartea victimei, aceste constatări suverane sunt de natură a exclude aplicațiunea art. 1384 cod. civ. ca și aceea a art. 1382 (Cass. civ. 6 février 1929, *Gaz. du Palais*, 15 mai 1929).

Asupra relațiunii dela cauză la efect între culpa comisă și prejudiciul suferit jurisprudența franceză a decis în general că nu este îndestulător ca o culpă să se fi comis și un prejudiciu suferit pentru ca responsabilitatea să fie angajată; trebuie încă ca să existe o relațiune dela cauză la efect între prejudiciu și culpă și ca prejudiciul să fie cauza directă și unică a culpei iar relațiunea trebuie să fie stabilită de către reclamant și constatată de judecător (Vezi jurisprudența citată de *Gardenat et Salmon Ricci*, De la Responsabilité Civile, Livre I-er No. 193 pag. 47). Astfel în materie de contravenție, chiar stabilită în justiție, s'a decis că nu poate singură constitui o culpă atrăgând consecințe civile dacă nu este probat în plus un raport între această contravențiune și obiectul urmăririi (C. Appel Nancy 22 octombrie 1924, *Gaz. du Palais* 1924.2.719; Trib. civ. Valence, 31 mars 1925, *Gaz. du Palais* 1925.2.157). De asemenea jurisprudența a mai admis că acela care a suferit o daună din faptul altuia are o acțiune directă contra autorului acestei daune, chiar atunci când s'ar fi alegat că accidentul ar fi fost cauzat prin culpa unei terți persoanei iar victima accidentului nu poate fi trimeasă a se adresa acesteia ultime, aparținând autorului direct al accidentului de a o pune în cauză dacă o crede necesar (Trib. com. Seine, 19 septembre 1900, *Gaz. des Trib.*, 10 novembre 1900; Trib. civ. Seine, 28 avril 1903; La Loi, 28 mars 1903; Cass. civ., 7 février 1922, *Gaz. du Palais*, 7 février 1922, *Gaz.*

du Palsi, 11 mars 1922). Această dependență intimă între culpă și prejudiciu naște importante consecințe căci: 1) trebuie a se ține socoteala de gravitatea culpei în fixarea despăgubirii; 2) trebuie a admite solidaritatea atunci când culpa a fost comisă de o pluralitate de autori; 3) trebuie a se împărți responsabilitatea atunci când este culpă comună între autorul prejudiciului și victimă; 4) trebuie a se respinge orice acțiune aceluia care prin propriul său fapt a cauzat prejudiciu.

Asupra relațiunii dela cauză la efect a se vedea la noi importanta notă a lui *Al. Nicolau*, sub. Cas. S. II, 6 Martie 1923, *Pand. Rom.*, 1923, I pag. 179).

D. COTRUTZ

RECENZIE

Am primit la redacția revistei noastre, Volumul I apărut, din noul **Cod de procedură civilă adnotat de D-l Const. Gr. Zotta**, doctor în drept și magistrat la Tribunalul Râmnicul-Sărat.

Acest volum cuprinde dispozițiunile articolelor 54 — 256 din procedura civilă cum și legea accelărării judecăților din 1929, cu expunerile de motive și debaterile parlamentare precum și cu doctrina și jurisprudența Vechiului Regat și a Provinciilor alipite și străine la zi.

Indexe și tabele de materii alfabetice și numerice înlesnesc mult cercetarea materialului prețios de doctrină și jurisprudență cules de d-l Zotta în acest volum.

Valoarea și importanța acestei lucrări este cu atât mai mare cu cât de la 1921, dată la care se oprește opera începută de D-l **Em. Dan** în **Codul de procedură civilă adnotat de D-sa** după un remarcabil sistem și cu multă erudiție, s'au produs mari modificări în domeniul procedurii civile, astfel că lucrarea de față vine la timp să împlinească lipsa unui cod de procedură civilă care să cuprindă toată legislația procedurală existentă cu cea mai recentă jurisprudență și cu importante trimeri doctrinare.

Recomandăm călduros cititorilor noștri această bună lucrare de drept a D-lui Const. Zotta.

S. R.

BIBLIOGRAFIE

A apărut; Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ

Un foarte apreciat și util volum de 1200 pagini, cuprinzând comentariul legilor Curții de Casație și a Contenciosului Administrativ, după doctrină și jurisprudență, de D-l **C. Hamangiu**, Consilier la Înalta Curte de Casație și Justiție, membru onorar al Academiei Române, directorul revistei «*Pandectele Române*», cu colaborarea D-lor *Rihard Hut-sneker* și *George Iuliu*, avocați.

Editura „Națională” S. Ciornei, București, 1930.
Prețul lei 600

„Contractul în favoarea terților”

Studiu de drept civil român și de drept civil comparat, opera inedită a defunctului *Aurel P. Zeuleanu*, fost conferențiar de drept civil la Facultatea de Drept din Iași, publicată de către soția sa.

Această remarcabilă monografie de 700 pagini a fost dată la iveală, după îndemnul savantului fost profesor al Facultății de Drept din Paris și fost consilier la Casația Franceză, *Ambroise Colin*, lucrare pe care el o califică de savantă.

Prețul de vânzare este de 550 lei, contra ramburs la D-na *Elena Zeuleanu*, Parcul 11 Iunie, Craiova.